

IO1 - Βέλτιστες πρακτικές για την «περιστασιακή δημιουργική ανακύκλωση» μεταξύ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Επισκόπηση του έργου
Συλλογή δεδομένων
Δημογραφικά δεδομένα
Συνήθειες και συμπεριφορές ανακύκλωσης
Η λίστα PROs και CONs
Συλλογή βέλτιστων πρακτικών

Οκτώβριος 2021

Επισκόπηση του έργου

Στην Ευρώπη, κάθε χρόνο, κάθε άτομο χρησιμοποιεί 16 τόνους υλικού, από τους οποίους 6 τόνοι καθίστανται απορρίμματα. Τα τελευταία χρόνια, η συνολική παραγωγή απορριμμάτων στην ΕΕ ανήλθε σε 2,5 δισεκατομμύρια τόνους/έτος και μόνο το 36% ανακυκλώθηκε. Η μετατροπή των απορριμμάτων σε πόρους είναι το κλειδί για μια κυκλική οικονομία και η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διαχείριση των απορριμμάτων βασίζεται στην πρόληψη και επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση, την ανάκτηση.

Σύμφωνα με το 7ο και το 8ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον τέθηκαν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθοι στόχοι προτεραιότητας για την πολιτική απορριμμάτων στην ΕΕ: μείωση της ποσότητας των παραγόμενων απορριμμάτων και μεγιστοποίηση της ανακύκλωσης και της επαναχρησιμοποίησης· να παραταθεί η διάρκεια ζωής των προϊόντων και να διατηρηθούν τα υλικά στον οικονομικό κύκλο για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Στο πλαίσιο αυτό, γενικός στόχος του έργου «RecyclArt» είναι η βελτίωση της απασχολησιμότητας των ενηλίκων, ενισχύοντας τις ικανότητές τους στον τομέα της ανακύκλωσης με δημιουργικό σχεδιασμό, αναπτύσσοντας ένα διακρατικό πρόγραμμα για την προώθηση δραστηριοτήτων ανακύκλωσης απορριμμάτων μεταξύ ενηλίκων.

Συλλογή των στοιχείων

ΠΠ1- Καλύτερες πρακτικές «περιστασιακής δημιουργικής ανακύκλωσης» όσον αφορά ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ αποτελεί ανάλυση των τελευταίων έγκυρων εξελίξεων σχετικά με την περιστασιακή δημιουργική ανακύκλωση, δραστηριότητες δηλαδή δημιουργίας νέων διακοσμητικών αντικειμένων, μη άμεσα αναγκαίων για ένα συγκεκριμένο σκοπό, με αρχικό υλικό ένα σύνολο διαθέσιμων απόβλητων υλικών. Όλα τα δεδομένα, σχετικά με τις συμπεριφορές ως προς την ανακύκλωση συλλέχθηκαν μέσω συμπληρωθέντων ερωτηματολογίων, ομάδων – στόχων και συνεντεύξεων. Και οι έξη εταίροι του προγράμματος ενεπλάκησαν ενεργά και στο τέλος της διαδικασίας αυτής είχαμε ως αποτέλεσμα 203

απαντήσεις, 137 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, 7 ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος με 56 συμμετέχοντες και 8 συνεντεύξεις με 10 συμμετέχοντες.

Δημογραφικά δεδομένα

Όλα τα δημογραφικά δεδομένα συλλέχθηκαν ανωνύμως. Προς τούτο απλά ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν κατά την έναρξη κάθε δραστηριότητας. Η ομάδα αυτών που απάντησαν αποτελείτο από 144 γυναίκες (70,94%) και 59 άνδρες (20,06%). Από τον κατά ηλικίες διαχωρισμό των συμμετεχόντων προέκυψε ότι:

- 72 άτομα ήταν μεταξύ 36 και 45 ετών
- 53 άτομα ήταν μεταξύ 46 και 60 ετών
- 40 άτομα ήταν μεταξύ 25 και 35 ετών
- 16 άτομα ήταν πάνω από 60 ετών
- 22 άτομα ήταν κάτω των 24 ετών

Συνήθειες και συμπεριφορά ως προς την ανακύκλωση

Κάθε χώρα είναι διαφορετική και οι συνήθειες και συμπεριφορές ως προς την ανακύκλωση είναι ειδικές και διαφορετικές από χώρα σε χώρα. Το μέσο σφωρευτικό ποσοστό για όλες τις χώρες που αποτέλεσαν μέρος της ανάλυσης ήταν 83% άτομα που ανακυκλώνουν έναντι 17% ατόμων που λένε ότι δεν το κάνουν. Την πρώτη θέση του πλέον ανακυκλούμενου υλικού έχει το χαρτί/χαρτόνι συσκευασίας. Στη δεύτερη θέση, σε παρόμοια επίπεδα, βρήκαμε το γυαλί, το πλαστικό τύπου pet, άλλα πλαστικά, τις μπαταρίες και συσσωρευτές. Αλουμίνιο, έλαια και υφάσματα είναι στην τρίτη θέση. Η λιγότερο ανακυκλούμενη κατηγορία υλικών είναι ο χάλυβας, το ξύλο και τα λάστιχα οχημάτων. Όσον αφορά την συχνότητα της ανακύκλωσης ένα 82,75% αυτών που απάντησαν ανακυκλώνει σε καθημερινή βάση, 6,9% ανακυκλώνουν σε εβδομαδιαία βάση, 3,45% σε μηνιαία βάση και 6,9% απάντησαν ότι «δεν είναι σίγουροι».

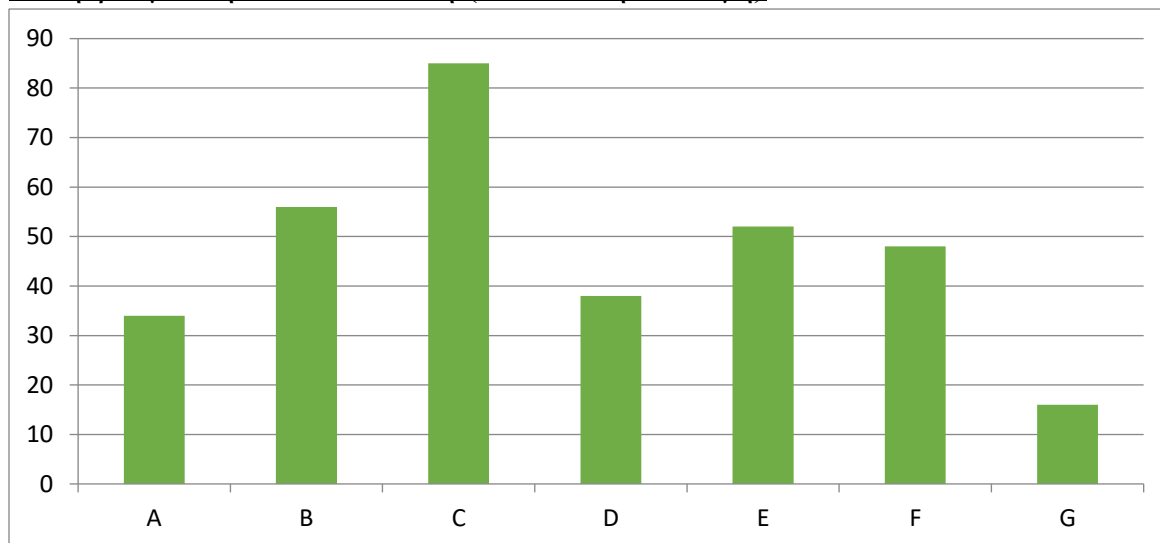
Καθένας απ' αυτούς που απάντησαν έχει το δικό του κίνητρο για την ανακύκλωση. Οι περισσότεροι που απάντησαν έχουν στο μυαλό τους την προστασία της φύσης

και το πεπερασμένο των πόρων του πλανήτη. Περισσότεροι από τους μισούς από τους ερωτηθέντες, ενθουσιάζονταν με την ιδέα της ανακύκλωσης ως τρόπου διάσωσης της ζωής στους ωκεανούς.

Τόσο η μείωση των χώρων ταφής απορριμμάτων όσο και τα υπάρχοντα κλιματικά προβλήματα είναι δύο ακόμη βασικοί λόγοι ανησυχίας για εκείνους που ανακυκλώνουν. Μερικοί που απάντησαν υπέδειξαν τα οικονομικά προβλήματα, λέγοντας ότι η ανακύκλωση μπορεί να βοηθήσει στην επίλυσή τους. Το ένα τρίτο των ατόμων σημείωσε ότι η ανακύκλωση ξυπνάει ένα αίσθημα ευημερίας – ορθής πράξης και ταυτοχρόνως εξοικονομεί ενέργεια. Υπάρχουν άτομα που απάντησαν

ότι ανακυκλώνουν γιατί είναι υποχρεωτικό, θεωρώντας ότι η ανακύκλωση είναι ατελέσφορη, δύσκολη, ότι υπάρχει έλλειμμα πληροφόρησης γι' αυτή, ότι έπρεπε να υπάρχουν περισσότεροι κάδοι ανακύκλωσης, ή ότι δεν γνωρίζουν μεθόδους για να επαναχρησιμοποιήσουν αυτά που συνήθως πετάνε.

Κίνητρα για την ανακύκλωση (πολλαπλή επιλογή)

A - Η ανακύκλωση εξοικονομεί ενέργεια – 34 απόψεις

B - Η ανακύκλωση μειώνει τις χωματερές – 56 απόψεις

Γ - Η ανακύκλωση διατηρεί τους πόρους μας και προστατεύει την άγρια ζωή – 85 απόψεις

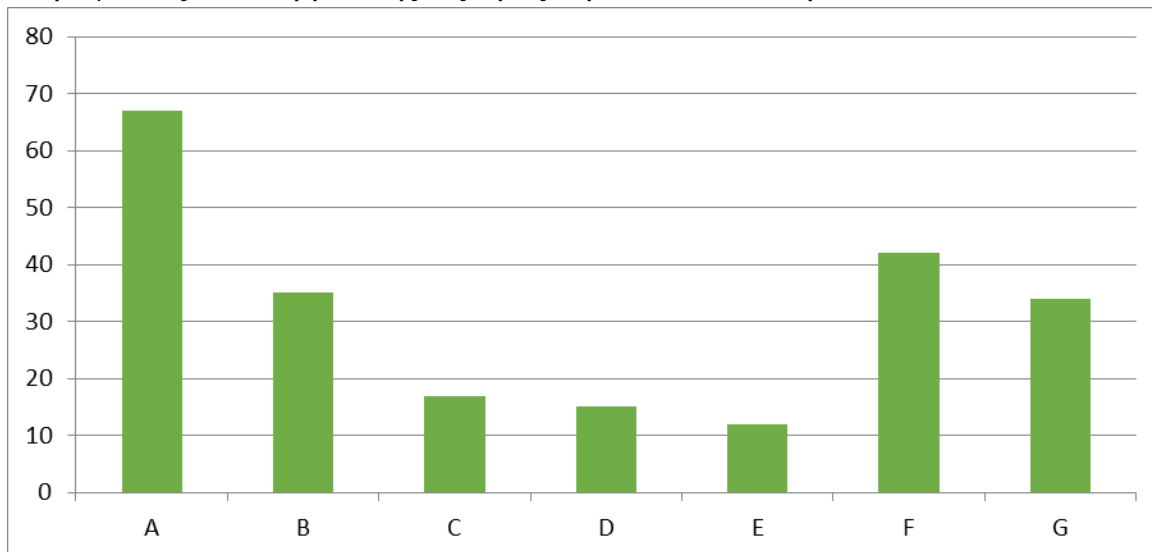
Δ - Η ανακύκλωση κάνει καλό στην οικονομία – 38 απόψεις

Ε - Η ανακύκλωση βοηθά τα κλιματικά μας προβλήματα – 52 απόψεις

Ζ - Η ανακύκλωση με κάνει να νιώθω καλύτερα – 48 απόψεις

Α - Η ανακύκλωση είναι υποχρεωτική από το νόμο στη χώρα/περιοχή μου – 16 απόψεις

Παράγοντες αποθάρρυνσης ως προς την ανακύκλωση

Α - Τα σκουπίδια είναι ενοχλητικά – 67 απόψεις

Β - Αν με πλήρωναν, θα ανακύκλωσα - 35 απόψεις

Γ - Η ανακύκλωση δεν κάνει τη διαφορά. Γιατί λοιπόν να το κάνουμε; – 17 απόψεις

Δ - Είναι πολύ δύσκολο να γίνει – 15 απόψεις

Ε - Η ανακύκλωση είναι βαρετή – 12 απόψεις

ΣΤ - Δεν έχω χρόνο για ανακύκλωση – 42 απόψεις

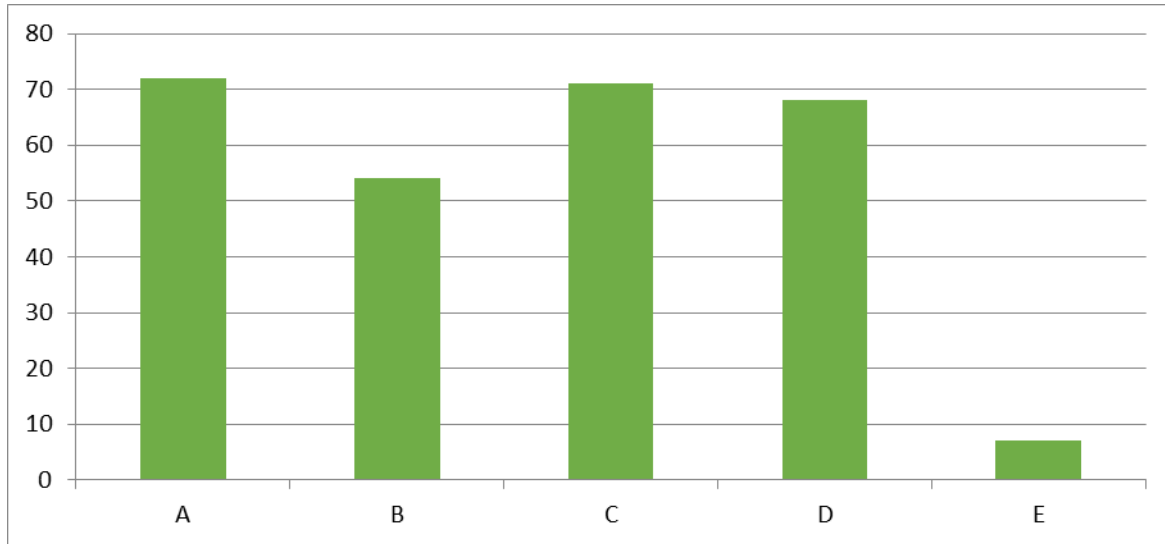
Ζ - Άλλα – 34 απόψεις

Παρότι πάνω από τα τρία τέταρτα όλων όσων απάντησαν λένε ότι ανακυκλώνουν, παραδέχονται όμως ότι υπάρχουν λόγοι που τους αποθαρρύνουν από την ανακύκλωση. Μεταξύ των λόγων αυτών είναι: έλλειψη ειδικών κάδων ανακύκλωσης, έλλειψη πληροφόρησης για την επανάχρηση των αποβλήτων στην συνέχεια και πληροφόρησης για το αποτέλεσμα της ανακύκλωσης, έλλειψη κάδων κομποστοποίησης, το κόστος της ανακύκλωσης, απογοήτευση από τη συμπεριφορά συμπολιτών που δεν ανακυκλώνουν, οι πολλαπλές ή περίπλοκες συσκευασίες που κάνουν δυσχερή την ανακύκλωση, ο φόβος ότι είναι αναποτελεσματική ότι δεν γίνεται σωστά από τις εταιρίες συλλογής των ανακυκλώσιμων.

Αν και απογοητευμένοι και με αίσθημα διάψευσης, κυρίως από τις κρατικές αρχές που είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση της ανακύκλωσης, υπάρχει σε όσους απάντησαν έντονη αίσθηση ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σημασία της ανακύκλωσης και τη δυνατότητα μετατροπής των απορριμμάτων σε νέα προϊόντα (62,07% γνωρίζει τη δυνατότητα αυτή, έναντι 37,93 % δεν γνωρίζει).

Προκύπτει στους ερωτηθέντες η επιθυμία να μπορείς να κάνεις κάτι, έστω και σε μικρή κλίμακα. Πάνω από τα τρία τέταρτα των ερωτηθέντων το αισθάνονται αυτό, γνωρίζοντας ότι από τα απορρίμματά τους που έχουν συλλέξει θα προκύψει κάτι άλλο χρήσιμο ή γνωρίζοντας οι ίδιοι πώς να επαναχρησιμοποιήσουν τα απόβλητα, μπορούν να είναι πολύ πιο αποφασισμένοι να ανακυκλώσουν (67,88% κατέχουν προϊόντα που παράγονται από απόβλητα, το 49,64% δεν κατέχει τέτοια προϊόντα και το 30,66% δεν γνωρίζει αν έχει τέτοια προϊόντα).

Θετικές επιδράσεις στις συνήθειες ανακύκλωσης

A - Περισσότεροι κάδοι ανακύκλωσης – 72 απόψεις

B - Κάντε τους κάδους προσβάσιμους/ορατούς χρησιμοποιώντας πινακίδες – 54 απόψεις

Γ – Γνώση ότι από τα απόβλητά μου θα προκύψει κάτι άλλο – 71 απόψεις

Δ – Γνώση για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσα να επαναχρησιμοποιήσω τα απόβλητά μου – 68 απόψεις

E - Άλλο – 7 απόψεις.

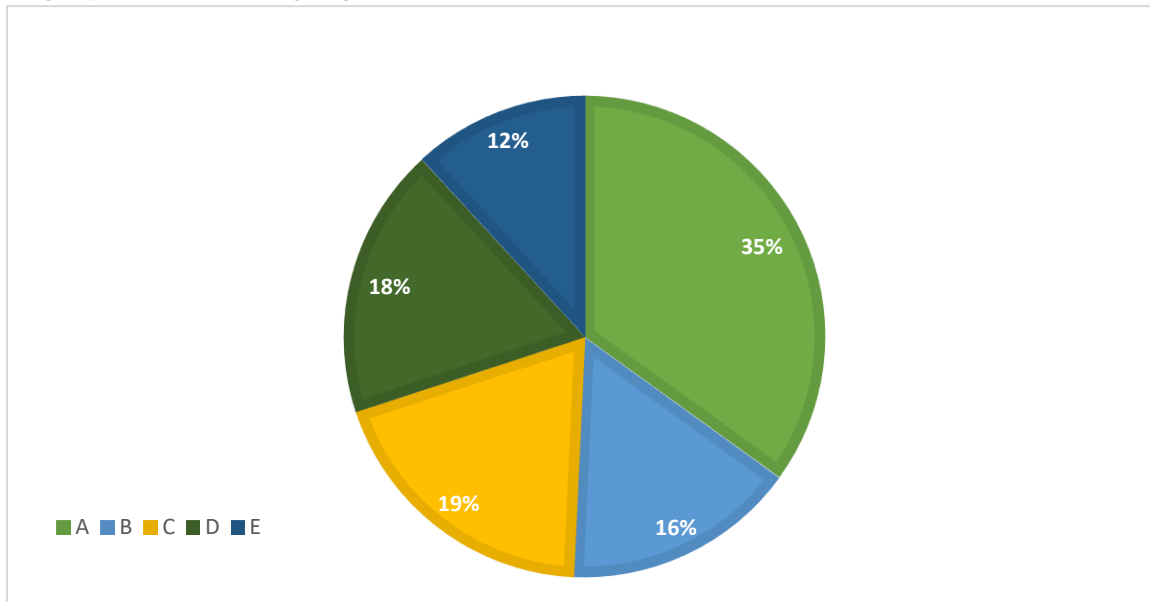
Επίσης, μεταξύ των πραγμάτων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν θετικά τις συνήθειες ανακύκλωσης είναι η ευνοϊκότερες νομοθετικές ρυθμίσεις, τα μόνους για τα άτομα που ανακυκλώνουν, η χαμηλή χρέωση σκουπιδιών ή περισσότερα επιχειρήματα υπέρ της συλλογής των απορριμμάτων.

Περισσότερο από το ένα τρίτο των ερωτηθέντων (36,95%) θα αγοράσει προϊόντα από απορρίμματα «όταν είναι δυνατόν», το άλλο τρίτο θα αγοράσει «συχνά» (14,78%) ή «μερικές φορές» (20,69%) και λιγότερο από Το ένα τρίτο θα αγοράσει «σπάνια» (18,23%) ή «ποτέ» (9,36%).

Αν και περισσότεροι από το ένα τρίτο των ερωτηθέντων είναι πρόθυμοι να αγοράσουν προϊόντα που παράγονται από απόβλητα, υπάρχει αυτή η γενική

αίσθηση ότι όλα τα προϊόντα που παράγονται από απόβλητα είναι πιο ακριβά από τα κανονικά και δεν είναι όλοι οι ερωτηθέντες διατεθειμένοι να πληρώσουν περισσότερο για τέτοια προϊόντα.

Απαντήσεις όσον αφορά τη βούληση να πληρώσουν περισσότερα για προϊόν που παράγεται από απόβλητα

A - Ναι, όταν είναι δυνατόν (35%)

B - Ναι, συχνά (16%)

Γ - Ναι, μερικές φορές (19%)

Δ - Ναι, αλλά σπάνια (18%)

E - Όχι, ποτέ (12%)

Όσον αφορά τη γνώση σχετικά με εταιρίες που πωλούν αγαθά/προϊόντα από απορρίμματα υπάρχουν μερικά ονόματα που αναφέρονται συχνά από αυτούς που απάντησαν, όπως H&M, Coca Cola, Ikea, Decathlon, Zara, Lidl, Levi's, World Wildlife Fund, Adidas, Calzedonia.

Λίστα πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων

Κατά τη διάρκεια της επικοινωνίας, με τη μορφή ελεύθερης συζήτησης, με τις ομάδες ενδιαφέροντος και των συνεντεύξεων, προέκυψαν πιο συγκεκριμένες

απόψεις και σκέψεις των συμμετεχόντων, με μεγάλη σημασία, σχετικά με την ανακύκλωση και την περιστασιακή δημιουργική ανακύκλωση.

Πλεονεκτήματα

- ✓ Είναι «κάτι καλό» το να προστατεύεις το περιβάλλον και να προσφέρεις ένα καλύτερο μέλλον στις επόμενες γενιές.
- ✓ Νιώθεις καλύτερα όταν γνωρίζεις ότι κάτι εξοικονομήθηκε και μειώνονται έξοδα.
- ✓ Αποφεύγονται επενδύσεις για νέα αντικείμενα.
- ✓ Πρόκειται για χαλαρωτική δραστηριότητα που βελτιώνει τη δημιουργικότητα των ανθρώπων.
- ✓ Είναι προστασία του περιβάλλοντος και βοήθεια στα ζωντανά πλάσματα των ωκεανών να επιβιώσουν.
- ✓ Οι τάσεις του σχεδιασμού έχουν αλλάξει. Δίνεται προσοχή στην επαναχρησιμοποίηση των πόρων.
- ✓ Είναι μια παγκόσμια τάση - οι άνθρωποι είναι όλο και πιο συνειδητοποιημένοι καταναλωτές.
- ✓ Αποτελεί δυνατότητα εκπαίδευσης των νέων στη συνειδητή στάση προς το περιβάλλον και τις πρώτες ύλες.

Μειονεκτήματα

- ✓ Έλλειψη γνώσης σχετικά με την ανακύκλωση που δείχνει έλλειψη παροχής κινήτρων προς τούτο.
- ✓ Οι πρωτοβουλίες ανακύκλωσης μέσω της τέχνης θεωρείται ότι δεν μπορούν να λύσουν προβλήματα απασχόλησης και περιβαλλοντικά προβλήματα.
- ✓ Η ανακύκλωση μέσω της τέχνης δεν μπορεί να θεωρηθεί ως επάγγελμα, ενώ οι άνθρωποι απαιτούν να αναπτύξουν ικανότητές τους για ένα πραγματικό επάγγελμα.
- ✓ Αν ξεκινήσεις επαγγελματικά την ανακύκλωση, είναι αρκετά δύσκολο να ζήσεις από αυτήν.
- ✓ Τα ανακυκλωμένα αντικείμενα είναι πιο ακριβά από τα κανονικά.

- ✓ Προβλήματα εφαρμογής του νόμου σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των απορριμμάτων και επίσης έλλειψη συνεργασίας διαφορετικών εταιρειών με φορείς που πρέπει να διαχειριστούν τα απόβλητα και το περιβάλλον.
- ✓ Η ανακύκλωση μέσω της τέχνης δεν μπορεί να έχει τα μεγάλα αποτελέσματα που απαιτούνται για το περιβάλλον. Πρέπει να είναι μέρος μιας μεγαλύτερης πρωτοβουλίας.
- ✓ Όλες οι πρωτοβουλίες των ΜΚΟ στερούνται βιωσιμότητας μακροπρόθεσμα.
- ✓ Υπάρχει έλλειψη χρημάτων και χώρων για την υλοποίηση τέτοιων δραστηριοτήτων, δηλαδή τη μετατροπή των απορριμμάτων σε νέα προϊόντα.
- ✓ Δεν υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις ή επιδοτήσεις που μπορεί να παρακινήσουν για ανακύκλωση.

Συλλογή βέλτιστων πρακτικών

Μέσω όλων των δραστηριοτήτων και την έρευνα γραφείου συγκεντρώθηκαν 20 βέλτιστες πρακτικές.

IO1-Albania_01_ Ανακυκλωμένα τζιν - Παραγωγή και πώληση τσαντών για ψώνια και αξεσουάρ από ανακυκλωμένα τζιν.

IO1-Albania_02_ GlassOltaDokle - Πάνω σε ανακυκλωμένα γυάλινα μπουκάλια, βάζα και άλλα γυάλινα δοχεία γίνεται επιζωγράφιση και διακόσμηση με στολίδια που δίνουν σε κάθε μπουκάλι, βάζο ή άλλο δοχείο μια νέα ζωή.

IO1-Albania_03_ AULEDA -) Ο Οργανισμός AULEDA ενισχύει και προωθεί μια βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της Επαρχίας Αυλώνας.

IO1-Albania_04_ ArtPasticRecycle - Η πρόταση είχε στόχο να εισαγάγει μία από τις πιο καινοτόμες δράσεις για να ξεπεραστεί το πολύ περίπλοκο πρόβλημα της περιβαλλοντικής ρύπανσης και της χρήσης/ανακύκλωσης απορριμμάτων.

IO1-Greece_01_ JewelryComputerWaste - Κοσμήματα κατασκευασμένα από επαναχρησιμοποιημένα εξαρτήματα υπολογιστών.

IO1-Greece_02_PlastikourgeioLabAndShop - Το PLASTIKOURGEIO LAB and SHOP είναι και εργαστήριο ανακύκλωσης-ανάκτησης-νέας χρήσης και κατάστημα πώλησης. Δημιουργούν και προσφέρουν επιτραπέζια σκεύη για το σπίτι, το

γραφείο, τις διακοπές, το κάμπινγκ, το πικνίκ σε λογική να είναι οικολογικά προϊόντα, φιλικά προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον, εναλλακτικά στα πλαστικά αντικείμενα που χρησιμοποιούμε στην καθημερινότητά μας. Σε αυτό το κατάστημα μπορεί κανείς να βρει και διακοσμητικά και καθημερινά χρηστικά είδη, κατασκευασμένα στο εργαστήριο. Είναι μέλη του ελληνικού τμήματος της διεθνούς κοινότητας Precious πλαστικών.

IO1-Greece_03_BlueCycle - Το BlueCycle είναι ένα πρόγραμμα γαλάζιας και κυκλικής οικονομίας που στοχεύει στην επανάχρηση πλαστικών που προέρχονται από την αλιεία και τη ναυτιλία. Στόχος είναι η δημιουργία πρώτης ύλης υψηλής ποιότητας, κατάλληλης για επανένταξη στη βιομηχανία και η προώθηση μιας ολιστικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση του προβλήματος των πλαστικών απορριμμάτων που καταλήγουν στη θάλασσα. Το πρόγραμμα BlueCycle λειτουργεί υπό την αιγίδα του Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη.

IO1-Greece_04_2plus1equals2 - "2WO+1NE=2" είναι μια «ηθική» επώνυμη φίρμα σχεδίασης ενδυμάτων.

IO1-Greece_05_Halkyon - Ανακύκλωση φυσικών (οργανικών) υπολειμμάτων.

IO1-Greece_06_RecycleAtSource - Ανακύκλωση Απορριμμάτων Ηλεκτρονικού και Ηλεκτρικού Εξοπλισμού – ΑΗΗΕ.

IO1-Greece_07_FabricRepublic - Ανακύκλωση ρούχων και υφασμάτων. Το Fabric Republic είναι ένα καινοτόμο και ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ενδυμάτων ή τμημάτων ενδυμάτων που πλεονάζουν, που εστιάζει στις σημερινές κοινωνικές ανάγκες, τη βιωσιμότητα και την αειφόρο ανάπτυξη.

IO1-Italy_01_FiorDiIdeeInBarattolo - Χειροποίητα προϊόντα, κατασκευασμένα από απορρίμματα και φυσικά λουλούδια.

IO1-Italy_02_ChristmasDecorations - Χριστουγεννιάτικα στολίδια από σπασμένο γυαλί.

IO1-Italy_03_FlowerPots - Κουτιά λουλουδιών από παλιές πετσέτες.

IO1-Poland_01_KapsArt - Αυτή είναι μια από τις μάρκες που ειδικεύονται στην ανακύκλωση καπακιών (ατομικών συσκευασιών) καφέ Nespresso.

IO1-Poland_02_PracowniaMozaiki - Το Mosaic Workshop δημιουργήθηκε από έναν καλλιτέχνη πριν από λίγα χρόνια. Βρίσκεται στο μοναδικό σκηνικό του Księży Młyn – ένα συγκρότημα εργοστασίων-κατοικιών στον ποταμό Jasień που χτίστηκε τον 19ο αιώνα από τον Karol Scheibler, τον πλουσιότερο βιομήχανο του Λοτζ. Το Mosaic Workshop εξειδικεύεται σε μοναδικά κοσμήματα με χρήση «μικρομωσαϊκού». Εκτός από αυτό το Εργαστήριο Μωσαϊκού φιλοξενεί γκαλερί, λειτουργεί καλλιτεχνικά εργαστήρια και εκθέσεις ψηφιδωτών.

IO1-Poland_03_UpLife - Up life είναι το όνομα ενός Ιδρύματος και μιας επωνυμίας προϊόντων που αναπτύσσονται από αυτόν τον οργανισμό. Αποστολή του οργανισμού είναι να μεταφέρει την οικολογική συνείδηση στην πράξη (καλλιτεχνικά εργαστήρια ανακύκλωσης, εργαστήρια μαγειρικής για την κουζίνα λαχανικών) και συμβάλει στην διαφύλαξη της υγείας (προπόνηση αργού τζόκινγκ). Το Ίδρυμα ιδρύθηκε το 2017 από δύο γυναίκες με καλλιτεχνικά ενδιαφέροντα.

IO1-Romania_01_CapsCarpet - Μοκέτες από πλαστικά καπάκια μπουκαλιών. Τα πλαστικά καπάκια μπουκαλιών χρησιμοποιούνται για το σχηματισμό χαλιών διαφόρων σχημάτων και χρωμάτων. Τα καπάκια ίδιου χρώματος ή διαφορετικών χρωμάτων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να σχηματίσουν όσο το δυνατόν πιο ποικίλα σχέδια.

IO1-Romania_02_PlasticBottleDeco - Έξυπνες ιδέες για (νέα) χρήση πλαστικών μπουκαλιών.

IO1-Romania_03_ArtisanalSoap - Κατασκευή σπιτικού σαπουνιού του οποίου το κύριο συστατικό είναι το χρησιμοποιημένο λάδι. Η κατασκευή αυτού του είδους

σπιτικού σαπουνιού του οποίου το κύριο συστατικό είναι το λάδι που έχει χρησιμοποιηθεί και είναι πολύ καλά τόσο για το δέρμα και τα ρούχα όσο και από την άποψη της φροντίδας του περιβάλλοντος.

Σημείωση - Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, από ξεχωριστά κείμενα για κάθε μια από τις 20 καλές πρακτικές που συγκεντρώθηκαν και που αναφέρονται παραπάνω.